

Thanh niên thành phố Hồ Chí Minh đối với đoàn

TRẦN KIM XUYẾN

SAU ngày đánh bại hoàn toàn đế quốc Mỹ xâm lược và bọn tay sai của chúng, công tác giáo dục thanh niên trong vùng mới giải phóng trở thành một vấn đề cấp bách.

Làm thế nào để xóa bỏ những tàn dư của chủ nghĩa thực dân mới trong thanh niên, phát huy được sức mạnh, hoài vọng và nhiệt tình của tuổi trẻ. Ở đây, Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh đóng vai trò hết sức quan trọng. Nhưng trên thực tế, thanh niên đã hiểu về đoàn thể nào? và ngược lại. Đoàn đã tạo điều kiện để họ gia nhập và rèn luyện trong tổ chức Đoàn ở mức độ nào? Chúng tôi muốn đề cập đến vấn đề nhận thức và thái độ đối với Đoàn của thanh niên.

Những số liệu trong bài là dựa vào cuộc nghiên cứu điều tra xã hội học do Thành đoàn thành phố Hồ Chí Minh và Ban Xã hội học tiến hành tại thành phố Hồ Chí Minh.

Cuộc nghiên cứu được tiến hành trên bốn nhóm đối tượng 1) Nhóm thanh niên công nhân trong 4 xí nghiệp của thành phố. 2) Nhóm thanh niên nông thôn (thuộc các xã ngoại thành), 3) Nhóm sinh hoạt tại Nhà văn hóa thanh niên thành phố; 4) nhóm thanh niên khu phố (những thanh niên này làm nghề tự do, không thuộc diện quản lý của Nhà nước). Cả bốn nhóm đều có đặc trưng thuộc lứa tuổi 16 - 35.

1. Nhận thức về Đoàn.

Giáo dục nhận thức về Đoàn cho thanh niên là vấn đề vô cùng quan trọng và cấp bách đặc biệt là đối với thanh niên miền Nam.

Phần lớn thanh niên miền Nam đều trải qua tuổi thanh, thiếu niên dưới chế độ cũ. Lứa tuổi này là một trong những giai đoạn quan trọng nhất của quá trình hình thành nhân cách. Việc xóa bỏ những gì ăn sâu trong tiềm thức con người họ để tiếp nhận cái mới là một quá trình rất phức tạp. Do đó, công tác giáo dục về nhiệm vụ của cách mạng và về lý tưởng cộng sản cho thanh niên miền Nam là vô cùng khó khăn.

Chúng tôi không có ý định kiểm tra kiến thức về Đoàn của thanh niên, mà chỉ đi sâu tìm hiểu nhận thức của họ về vai trò của Đoàn thanh niên để bổ sung vào những nhận xét về thái độ của họ đối với Đoàn.

Với mục đích như trên, câu hỏi được đặt ra như sau: ((Theo bạn, tổ chức Đoàn thanh niên phải như thế nào?)) kết quả điều tra được biểu thị trong “*bảng 1*”.

Nhìn vào kết quả, chúng ta thấy có thể xếp các ý kiến đánh giá theo thứ tự ưu tiên đối với cả 4 nhóm như sau:

1. Đoàn là tổ chức giúp thanh niên rèn luyện tiến bộ.
2. Đoàn là tổ chức đem lại quyền lợi cho thanh niên.
3. Đoàn chuyên tổ chức các sinh hoạt văn nghệ thể dục thể thao cho thanh niên.
4. Đoàn chỉ gồm những thanh niên tích cực.
5. Tổ chức huy động thanh niên làm các nghĩa vụ Nhà nước.

Bảng 1

Các đối tượng Các ý kiến	Nhà văn hoá thanh niên	Thanh niên Công nhân	Thanh niên nông thôn	Thanh niên khu phố
Tổ chức sinh hoạt văn hóa, văn nghệ cho thanh niên	40,6 %	36,4%	41,4%	56%
Tổ chức huy động Thanh niên làm nhiệm vụ Nhà nước	26,5%	24,6%	31,2%	32%
Quản lý theo dõi thanh niên.	25,6%	21,5%	29%	21,8%
Giúp đỡ thanh niên rèn luyện tiến bộ	74,4%	71,2%	64%	64,2 %
Đem quyền lợi cho anh niên	49,0%'	50,6%	43,7%	55,1%
Tổ chức chi gồm những thanh niên tích cực	28,7%	28%	42,6%	31,5%

6) Tổ chức quản lý và theo dõi thanh niên

Nhìn chung, phần lớn thanh niên có nhận thức đúng về vai trò của Đoàn:

Nhận thức đúng về Đoàn nhất là nhóm Nhà văn hóa thanh niên rồi tới nhóm thanh niên công nhân sau đó là nhóm thanh niên nông thôn và cuối cùng là nhóm thanh niên khu phố.

Qua nghiên cứu phân tích, chúng tôi có những nhận xét sau:

Trong điều kiện lịch sử - xã hội ở thành phố Hồ Chí Minh nhận thức về Đoàn của thanh niên chưa được đồng đều. Những nhóm thanh niên thuộc diện cơ quan, trường học quản lý (học sinh, sinh viên, công nhân, viên chức) nhận thức về Đoàn đúng hơn so với thanh niên nông thôn và khu phố. Xét tương quan giữa nhận thức về Đoàn và những chỉ báo khác, chúng tôi thấy nhận thức về Đoàn phụ thuộc vào những yếu tố sau:

- 1) Thành phần gia đình và bản thân
- 2) Trình độ văn hoá
- 3) Tuổi (phụ thuộc vào người đó trải qua lứa tuổi nào dưới chế độ cũ)
- 4) Tính năng động xã hội

5) Môi trường Đoàn (những nơi phong trào đoàn mạnh hay yếu công tác giáo dục thanh niên của Đoàn, sự quan tâm của các đoàn thể khác, uy tín của Chi đoàn. .): Trong năm yếu tố trên *yếu tố cuối cùng là quan trọng nhất*

Như vậy, giáo dục nhận thức về Đoàn cho thanh niên bồi dưỡng giáo dục thanh niên thành con người mới xã hội chủ nghĩa để đáp ứng nhiệm vụ xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ tổ quốc là vô cùng phức tạp. Ở lứa tuổi thanh niên sự trưởng thành về mặt sinh lý phát triển sớm hơn mặt xã hội; Vì vậy việc giáo dục đạo đức cách mạng và nhận thức về Đoàn cho thanh niên đòi hỏi một phương pháp tổng hợp và khoa học, phải kết hợp nhiều biện pháp và với sự tham gia của nhiều cơ quan, đoàn thể. Nắm vững tâm lý thanh niên theo từng đối tượng để giáo dục là một việc có tính khoa học thật sự, bên cạnh những biện pháp tuyên truyền khác. Cụ thể trong vấn đề này, một mặt phải duy trì và phát huy các hình thức tuyên truyền có hiệu quả mặt khác phải đề ra những biện pháp mới sao cho phù hợp với từng đối tượng.

Việc giáo dục nhận thức về Đoàn nhằm giúp thanh niên có thái độ đúng đối với Đoàn, để họ thấy được vai trò cách mạng của mình, tham gia vào tổ chức Đoàn. Nhưng trong thực tế phải chăng hẳn có nhận thức đúng về

Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh là mọi thanh niên đều muốn vào Đoàn hết không? Để lý giải được điều đó, chúng tôi nghiên cứu tiếp thái độ của thanh niên đối với Đoàn:

2. Thái độ đối với Đoàn.

Chúng tôi nghiên cứu vấn đề này qua những chỉ báo sau:

- Thanh niên có muốn vào Đoàn không ?
- Động cơ vào Đoàn
- Lý do không muốn vào Đoàn.

Qua kết quả điều tra xã hội học, số thanh niên công nhân không muốn vào đoàn đông nhất (53,88%) rồi tới nhóm thanh niên sinh hoạt tại Nhà văn hóa thanh niên (46,81%), sau đó là nhóm thanh niên khu phố, nhóm thanh niên nông thôn có ít người không muốn vào Đoàn hơn cả (36,66%).

Nếu liên hệ với phần nhận thức về Đoàn, chúng ta thấy nhóm thanh niên công nhân là một trong hai nhóm có nhiều người nhận thức đúng về Đoàn nhất, nhưng nhóm này cũng lại có nhiều người không thích vào Đoàn nhất. Vì sao như vậy?

Điều này có thể giải thích bằng một loạt các yếu tố sau: trước hết, về tuổi mà nói, nhóm thanh niên công nhân trưởng thành hơn những nhóm khác (lứa tuổi 26 - 35 chiếm 79%, trong khi các nhóm khác, tỉ lệ cao nhất của lứa tuổi này chỉ có 8,7%); một dấu hiệu tiếp theo là ở khu vực các xí nghiệp, thanh niên công nhân đã lập gia đình chiếm tỉ lệ cao hơn các nhóm khác (27%). Ở câu hỏi (Hiện nay bạn quan tâm tới vấn đề gì nhất?), trong khi thanh niên các nhóm khác tập trung trả lời về ((tình hình kinh tế chung của đất nước)) thì thanh niên công nhân dành sự quan tâm của mình cho kinh tế gia đình (xem Báo cáo chung của Thành Đoàn thanh niên thành phố Hồ Chí Minh). Trong mục điều tra về điều kiện sinh sống hiện nay thì số thanh niên công nhân có đời sống kinh tế eo hẹp nhất. Phần đông thanh niên không những phải sống tự túc mà còn phải nuôi cả gia đình, số sống dựa vào gia đình rất ít. Trong khi đó các hình thức tổ chức sinh hoạt cho thanh niên công nhân lại có vẻ hình thức, không có nội dung phong phú.

Tất cả những vấn đề đó làm cho thanh niên công nhân sau giờ làm việc chỉ muốn về nhà ngay để lo công việc gia đình. Thêm nữa các dịch vụ xã hội hiện nay chưa tạo được điều kiện giảm bớt công việc gia đình để công nhân có thời gian tham gia vào các công tác xã hội hay dành thời gian cho tiệc giải trí. Đó là những yếu tố, theo chúng tôi, có thể ảnh hưởng tới nguyện vọng gia nhập Đoàn.

Về động cơ vào Đoàn của thanh niên, chúng tôi phân thành bốn loại:

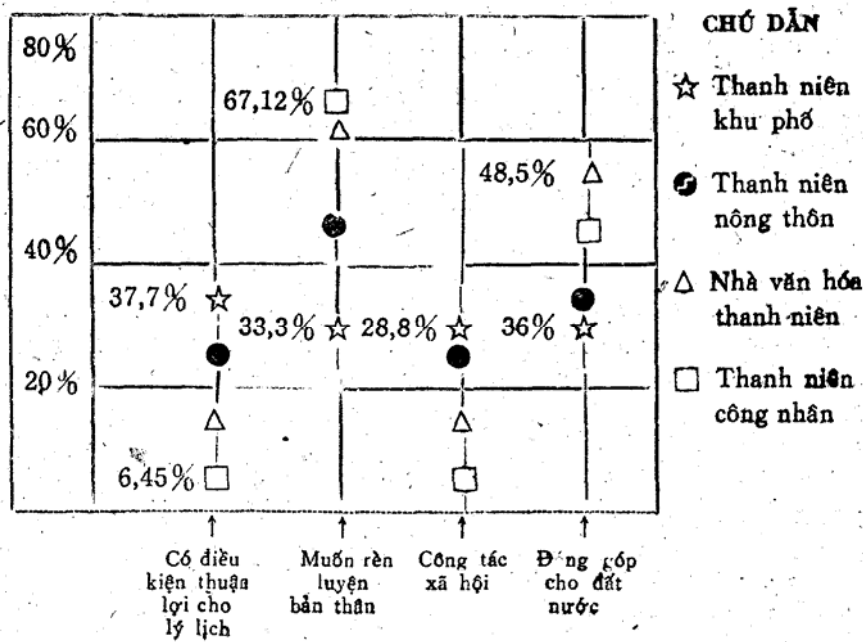
- 1) Muốn có điều kiện thuận lợi cho lý lịch:
- 2) Muốn có điều kiện rèn luyện bản thân.
- 3) Muốn có điều kiện được tham gia công tác xã hội.
- 4) Muốn được đóng góp cho đất nước nhiều hơn.

Tỉ lệ phần trăm các nhóm đối tượng đối với 4 loại động cơ vào đoàn được biểu thị qua *biểu đồ 2*:

Nhìn chung động cơ vào đoàn của thanh niên Nhà văn hóa thanh niên và thanh niên công nhân có chiều hướng giống nhau (bảng 2). Các điểm của hai nhóm này gần trùng nhau. Động cơ lớn nhất thúc đẩy họ vào Đoàn là ((muốn có điều kiện rèn luyện bản thân)) và thứ nhì là ((muốn đóng góp cho đất nước)). Điều này rất phù hợp với phần nhận thức về Đoàn. Trong phần trên, hai nhóm này có tỉ lệ phần trăm nhận thức đúng đắn về Đoàn cao hơn cả. Số thanh niên có động cơ vào Đoàn để có lợi cho lý lịch rất ít.

Ở nhóm thanh niên nông thôn, tỉ lệ phân bố trong các loại động cơ vào Đoàn có phần lớn hơn nhưng tỉ lệ phần trăm cao nhất vẫn rơi vào loại động cơ "muốn có điều kiện rèn luyện bản thân". Số thanh niên muốn vào Đoàn vì có điều kiện thuận lợi cho lý lịch không ít (26,7%) so với các nhóm, chỉ đứng sau nhóm thanh niên khu phố. Động cơ vào Đoàn của nhóm thanh niên khu phố phần lớn được hướng vào mục đích ((có điều kiện thuận lợi cho lý lịch)) sau đó mới tới mục đích đóng góp cho đất nước.

Biểu đồ 2

Đối với những thanh niên muốn vào Đoàn vì quyền lợi lý lịch có thể do họ nhận thức chưa đúng về tổ chức Đoàn, và điều này xuất phát từ thực tế lựa chọn nhân viên Nhà nước qua tiêu chuẩn lý lịch. Họ muốn lấy việc vào Đoàn làm bàn đạp cho sự tiến thân.

Như vậy, qua phân tích so sánh với phần nhận thức, chúng tôi thấy có tương quan thuận chiều giữa nhận thức và động cơ vào Đoàn. Những thanh niên có nhận thức đúng về Đoàn thì động cơ vào Đoàn đúng và ngược lại. Những nhóm thanh niên thuộc diện quản lý của Nhà nước, được sinh hoạt đều trong các cơ quan, trường học có nhận thức và động cơ vào Đoàn đúng đắn hơn. Qua đây, ta thấy rằng phải phân loại đối tượng để giáo dục nhận thức về Đoàn. Các hình thức tuyên truyền phải sinh động, sao cho phù hợp với từng đối tượng.

Để biết rõ hơn thái độ của thanh niên đối với Đoàn, chúng tôi có xét tới nguyên nhân không muốn vào Đoàn của thanh niên.

Ở đây chúng tôi phân các lý do thành sáu loại:

1. Vào Đoàn hợp nhiều mà không lợi ích gì.
2. Chưa đủ tiêu chuẩn vào.
3. Vì hoàn cảnh gia đình khó khăn.
4. Sợ bạn bè xa lánh.
5. Không thích xu thời.
6. Không muốn bị ràng buộc.

Trong các lý do trên, lý do hoàn cảnh gia đình khó khăn được các nhóm tập trung trả lời nhiều nhất, (Nhà văn hóa thanh niên 44,8%, thanh công nhân 50%, thanh niên nông thôn 70,7% thanh niên khu phố 65,8%). Sau giờ làm việc thanh niên đều muốn dành thời gian vào việc làm thêm để tăng thu nhập cho gia đình. Thời gian dành cho những hình thức giải trí học tập, nâng cao tay nghề rất hạn chế. Với những khó khăn như vậy nên thậm chí nhiều đoàn viên cũng không còn nhiệt tình sinh hoạt như trước.

Lý do ((không muốn bị ràng buộc)) có tỷ lệ cao, tập trung vào các nhóm thanh niên thành phố.

Tỷ lệ thanh niên sợ vào Đoàn vì lý do ((chỉ hợp nhiều mà không lợi ích gì)) là như sau: nhà văn hóa thanh niên 30,6%, công nhân 29,2%, nông thôn 28,88%, khu phố 11,96%.

Lý do ((sợ bạn bè xa lánh)) ít được thanh niên các nhóm tán thành nhất (không quá 12% trong các nhóm).

Qua những lý do này, chúng tôi nghĩ đến hiệu lực của Đoàn cơ sở. Uy tín của Chi đoàn và đoàn viên có ảnh hưởng rất lớn đối với những nhận xét đánh giá của quần chúng. Có thể công tác Đoàn ở những nơi này chưa tốt, biểu hiện ở các mặt như: chỉ họp một cách thụ động, chỉ đơn thuần làm công tác đôn đốc thanh niên thực hiện nghĩa vụ mà không chú ý tới nhu cầu và quyền lợi của họ v.v.. Điều này làm cho quần chúng mất tin tưởng vào Đoàn.

Như vậy, có được động cơ vào Đoàn đúng đắn là do nhận thức về Đoàn đúng, nhưng không phải bất cứ ai có nhận thức đúng về Đoàn đều tha thiết muốn vào Đoàn. Nhiều quần chúng còn có tư tưởng xa lánh Đoàn. Đây là điều cần phải suy nghĩ. Tại sao lại có hiện tượng như vậy? Thiếu sót này thuộc về ai? Tại cán bộ ta không ((biết nói)) hay tại thanh niên không ((biết nghe)). Điều này đã được nêu lên trong nhiều cuộc mạn đàm giữa chúng tôi với cán bộ đoàn Viên của Nhà văn hóa thanh niên. Tất cả đều thấy rằng chi đoàn ở nhiều nơi vẫn chưa thực hiện đúng vai trò và chức năng của mình. Chưa làm cho quần chúng thấy được sinh hoạt Đoàn là nơi có điều kiện đóng góp được nhiều cho đất nước và rèn luyện bản thân.

Sức lôi cuốn của Đoàn phụ thuộc vào uy tín của người đoàn viên, vào sự phong phú của những buổi sinh hoạt Đoàn, thêm vào đó là sự bố trí các buổi sinh hoạt thích hợp về thời gian và hoàn cảnh gia đình, hoàn cảnh công tác của từng đối tượng.

3. Một vài kết luận

Qua nghiên cứu: nhận thức về Đoàn và thái độ thanh niên đối với Đoàn, chúng tôi bước đầu rút ra một số kết luận.

1. Phần lớn thanh niên thành phố Hồ Chí Minh đã có nhận thức tương đối đúng về Đoàn, nhất là thanh niên những cơ quan Nhà nước được quản lý chặt chẽ.

2. Trong các đối tượng điều tra, tỉ lệ muốn vào Đoàn cao hơn tỉ lệ không muốn vào Đoàn. Yếu tố về hoàn cảnh gia đình khó khăn có ảnh hưởng tới sự tha thiết vào Đoàn của thanh niên. Những thanh niên muốn vào Đoàn phần lớn xác định được động cơ đúng đắn nhưng vẫn còn một số: (thanh niên khu phố) muốn vào vì mục đích lý lịch.

3) Do vậy, vấn đề đặt ra là Đoàn phải làm cho quần chúng thấy được tính ưu việt của Đoàn. Nên phân các đối tượng theo những tính chất đặc thù về nghề nghiệp, lứa tuổi, thành phần để giáo dục nhận thức về Đoàn và có những biện pháp linh hoạt để lôi cuốn họ vào Đoàn.

4) Nên có sự kết hợp chặt chẽ giữa chính quyền và đoàn thể để tiện cho việc phân bố thời gian sinh hoạt cho thanh niên thật hợp lý.

Các cơ quan chính quyền cần coi việc giáo dục lớp trẻ như trách nhiệm đào tạo một thế hệ tương lai để có những chính sách khuyến khích phong trào thanh niên về cả các mặt cổ vũ tinh thần, giúp đỡ vật chất và sắp xếp thời gian.

Những biện pháp trên sẽ tạo điều kiện tốt cho việc lôi cuốn thanh niên vào hàng ngũ Đoàn.

5) Một điều quan trọng trong việc lôi cuốn thanh niên đến với Đoàn là tổ chức các buổi sinh hoạt với nội dung phong phú và hình thức thoải mái, thích hợp với điều kiện sinh hoạt và tâm lý của thanh niên. Tiếc rằng những điều trên chưa được thực hiện tốt trong thực tế.

Trên đây là một số nhận xét về nhận thức Đoàn và thái độ đối với Đoàn của thanh niên thành phố Hồ Chí Minh qua kết quả điều tra xã hội học về một số biểu hiện của lối sống sau hai năm giải phóng. Vấn đề này sẽ còn được nghiên cứu rộng hơn, sâu hơn trong tương lai nhằm làm cho công tác giáo dục đoàn viên và thanh niên càng ngày càng mang tính khoa học cao.